

Julie Morgan AC/AM
Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA-L/JM/0382/19

Lynne Neagle AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

25 Ebrill 2019

Annwyl Lynne,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 5 Ebrill yn gofyn am eglurhad ynghylch rhai pwyntiau penodol mewn perthynas â Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru).

Hyderaf y bydd yr wybodaeth a ddarperir yn yr Atodiad i'r llythyr hwn o ddefnydd i'r Pwyllgor. Edrychaf ymlaen at drafod â'r Pwyllgor ar 2 Mai sut bydd y Bil yn diogelu hawliau plant.

Yn gywir,

Julie Morgan AC/AM
Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ymosod a churo

“Ar wahanol bwyntiau yn y Memorandwm Esboniadol (e.e. paragraff 1.1 a pharagraff 1.4) dywedir bod y Bil yn diddymu'r amddiffyniad cosb resymol fel amddiffyniad i ymosod ar blentyn neu'i guro. Mae adran 1 o'r Bil yn dileu'r amddiffyniad o gosb resymol mewn perthynas â chosb gorfforol i blentyn gan rieni neu'r rheini sy'n gweithredu in loco parentis. Diffinnir cosb gorfforol yn adran 1(5) o'r Bil i olygu curo a wneir fel cosb. A allwch gadarnhau sut y caiff yr amddiffyniad ei ddileu mewn achosion o ymosodiad?”

Mae'r dull sy'n cael ei nodi yn y Bil yn gyson â'r hyn a ddigwyddodd mewn perthynas â chosb gorfforol mewn ysgolion drwy adran 548 o Ddeddf Addysg 1996. Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw awgrym neu bryder fod adran 548 wedi caniatáu'r posibilrwydd y gallai athrawon ddefnyddio'r amddiffyniad fod bygythiadau i gosbi disgyblion yn gorfforol yn gyfreithlon.

I ymosodiad ddigwydd, rhaid i berson ofni bod trais neu rym anghyfreithlon yn mynd i gael ei ddefnyddio ar unwaith. Felly, yn dilyn hynny, nid yw ofni bod grym *cyfreithlon* yn mynd i gael ei ddefnyddio ar unwaith yn ymosodiad (er enghraifft rhagweld gwrthdrawiad mewn gêm o rygbi; lle bo cydsynio i gymryd rhan yn peri i'r cysylltiad fod yn un cyfreithlon). Ar hyn o bryd, mae'n bosibl i unrhyw weithred sy'n achosi i blentyn ofni ei fod yn mynd i gael smacen, er enghraifft, gael ei amddiffyn a bod yn gyfreithlon, drwy gyfeirio at yr amddiffyniad presennol (a bwrw bod yr oedolyn dan sylw yn rhiant neu in loco parentis).

Bydd diddymu'r amddiffyniad mewn perthynas ag unrhyw fath o gosb gorfforol, ni waeth beth fo lefel y niwed a achosir, yn golygu y bydd pob gweithred sy'n gyfystyr â churo a ddiffinnir yn adran 1 o'r Bil yn anghyfreithlon. Felly, yn fras, ni all unrhyw weithred sy'n achosi i rywun ofni bod 'cosb gorfforol' yn mynd i gael ei defnyddio ar unwaith gael ei amddiffyn mewn perthynas â honiad o ymosodiad neu o dresmasu yn erbyn y person. Mae'r rhyngweithio rhwng, ar y naill law, ddiddymu'r amddiffyniad drwy statud mewn perthynas â math penodol o guro, ac ar y llall, y gyfraith gyffredin bresennol mewn perthynas ag ymosod, yn cyflawni'r canlyniad cywir.

Hynny yw, ar ôl i'r amddiffyniad gael ei ddiddymu mewn perthynas â churo sy'n gyfystyr â chosb gorfforol, ni all ymosodiad drwy fygythiad o gosb gorfforol o unrhyw fath yn dilyn hynny (a fydd yn anghyfreithlon pan fydd y Bil yn dod i rym, ni waeth pa mor ddifrifol yw'r gosb) gael ei amddiffyn mewn achosion cyfreithiol.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Gweithredu ac anghenion hyfforddi

“Pa asesiad / trafodaethau sydd wedi digwydd gyda CAFCASS am effaith ddisgwyliedig y Bil hwn ar eu gwaith a’u rhestr achosion, o ran achosion cyfraith gyhoeddus a phreifat?”

Mae swyddogion wedi cynnal trafodaethau rheolaidd â Cafcass Cymru ynghylch effaith bosibl y Bil ar eu gwaith. Mae Cafcass Cymru eisoes yn ymateb i honiadau a wneir drwy wahanu cyplau mewn achosion cyfraith preifat. Mae hwn yn fater cymhleth ac mae gweithwyr proffesiynol eisoes yn gwneud penderfyniadau cytbwys i sicrhau bod plant yn cael eu cadw'n ddiogel, a'u bod yn gallu cynnal perthynas â'r ddau riant pan fo gwneud hynny'n ddiogel ac er budd y plentyn. Nid yw'r Bil yn newid hynny.

Nid oes cynsail yn y Deyrnas Unedig (DU) i ddiddymu'r amddiffyniad, ac felly mae'n anodd darogan yr union effaith. Mae'n bosibl y bydd effaith ar lwythi achosion, ar y dechrau o leiaf, oherwydd y cynnydd o ran ymwybyddiaeth gyhoeddus a phroffesiynol o'r mater.

Byddwn yn parhau i gydweithio'n agos â Cafcass Cymru i ystyried sut y gallwn fonitro effaith y Bil. Caiff cynrychiolydd o Cafcass Cymru ei wahodd i fod yn rhan o'r Grŵp Gweithredu sy'n cyfarfod ar 14 Mai. Bydd gwaith y Grŵp yn ein helpu i ddatblygu prosesau monitro ac adrodd ar gyfer gwerthuso effeithiau'r newid yn y gyfraith yn y dyfodol (os caiff y Bil ei basio).

Rwy'n cydnabod bod gwahanu plant oddi wrth eu rhieni yn effeithio ar nifer o blant a'u teuluoedd. Os yw'r sefyllfa'n cael ei thrin yn dda, mae'r effaith andwyol yn cael ei lleihau. Yn 2017, roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu £32,000 i sicrhau bod cwrs Cafcass Cymru, sef Gweithio Gyda'ch Gilydd Er Lles Plant, ar gael i fwy o rieni. Mae'r cwrs hwnnw'n helpu rhieni i ddeall y ffordd orau o gydweithio i gefnogi eu plant yn ystod y broses wahanu ac wedi hynny.

“Pa asesiad / trafodaethau a gynhaliwyd gyda chynrychiolwyr y farnwriaeth (y farnwriaeth sifil, y farnwriaeth teulu a'r farnwriaeth droseddol) ynghylch yr anghenion hyfforddi a materion trawsffiniol sy'n codi o weithredu'r Bil hwn?”

Roedd swyddogion wedi cyfarfod â chynrychiolwyr o Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd Ei Mawrhydi (GLITEM) ym mis Gorffennaf 2018, ac mae cyfarfod arall wedi'i drefnu ym mis Ebrill 2019.

Roedd cydweithwyr GLITEM wedi rhoi sylw i bwysigrwydd feithrin cysylltiadau ar draws y system gyfiawnder gyfan. Roeddent wedi cynnig nifer o awgrymiadau i feithrin cysylltiadau a chodi ymwybyddiaeth a fydd yn cael eu hystyried drwy waith y Grŵp Gweithredu.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Mae'r Arglwydd Brif Ustus yn gyfrifol am drefnu hyfforddiant y farnwriaeth yng Nghymru a Lloegr. Mae'r cyfrifoldebau hynny'n cael eu harfer drwy'r Coleg Barnwrol. Mae gan Lywodraeth Cymru ymrwymiad i ymgynghori â'r Arglwydd Brif Ustus ac ymgysylltu â'i Swyddfa Farnwrol mewn perthynas â chynigion sy'n achosi newidiadau i'r gyfraith trosedd neu a allai gael effaith ar weithredu'r farnwriaeth a system y llysoedd a'r tribiwlysoedd. Fel sy'n digwydd yn achos pob Bil, mae Swyddfa'r Arglwydd Brif Ustus wedi cael ei hysbysu am y cynigion hyn, ac maent yn ymwybodol bod y Bil wedi'i gyflwyno.

Mae cynrychiolydd o GLITEM wedi'i wahodd i fod yn rhan o'r Grŵp Gweithredu sy'n cyfarfod ar 14 Mai, a fydd yn ystyried yr anghenion hyfforddiant posibl a materion trawsffiniol.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

“A fyddech cystal â rhoi rhagor o fanylion ar:

Yr asesiadau a gynhaliwyd mewn perthynas ag argaeledd Cyfryngwyr Cofrestredig y mae paragraff 28 o Atodiad 4 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi y mae'n 'rhaid ystyried' eu defnyddio 'ar gyfer pob achos sy'n ymwneud â thyst sy'n blentyn.'”

“Y cyfeiriad ym mharagraff 29 o Atodiad 4 o'r Memorandwm Esboniadol at brinder o Gyfryngwyr Cofrestredig ar hyn o bryd, a nifer cyfyngedig iawn o Gyfryngwyr sy'n siarad Cymraeg, ac y 'gallai hyn greu oedi yn y broses'.”

Cafodd cynllun y Cyfryngwyr Cofrestredig ei adolygu gan y Farwnes Newlove, Comisiynydd Dioddefwyr. Mae'r adolygiad, 'A Voice for the Voiceless', a gafodd ei gyhoeddi ym mis Ionawr 2018 yn nodi bod prinder o Gyfryngwyr Cofrestredig ar gael i i weithio mewn rhai ardaloedd daearyddol, fel Gogledd Cymru, a bod diffyg Cyfryngwyr Cofrestredig sy'n siarad Cymraeg.

Cafodd tystiolaeth ysgrifenedig ar gynllun y Cyfryngwyr Cofrestredig ei darparu i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru, a sefydlwyd gan Brif Weinidog Cymru ym mis Medi 2017 i adolygu gweithrediad y system gyfiawnder yng Nghymru. Wrth roi tystiolaeth i'r Comisiwn roedd Cyfryngwr Cofrestredig wedi nodi, pan oedd yn cyflwyno ei dystiolaeth (Gorffennaf 2018), fod un Cyfryngwr Cofrestredig amser llawn a oedd yn siarad Cymraeg a dau Gyfryngwr Cofrestredig rhan-amser a oedd yn siarad Cymraeg yng Nghymru. Nododd fod y rhan fwyaf o gyfryngwyr a oedd yn gweithio yng Nghymru yn teithio o Loegr i asesu ymddygiad a chynnal cyfweiliadau.

Roedd tystiolaeth ysgrifenedig wedi'i darparu hefyd i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru ym mis Awst 2018, gan y Farwnes Newlove, Comisiynydd Dioddefwyr. Roedd y Farwnes wedi adrodd y gall dioddefwyr ag anghenion cyfathrebu aros yn hir i gael Cyfryngwr Cofrestredig i'w helpu i roi tystiolaeth i'r heddlu ac i roi tystiolaeth mewn llys.

Cynhaliodd Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd Ei Mawrhydi a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder ymarfer recriwtio rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2018, er mwyn recriwtio Cyfryngwyr Cofrestredig ychwanegol. Roedd 15 o ymgeiswyr yn llwyddiannus ac mae 12 ohonynt wedi cwblhau'r cwrs hyfforddi cydnabyddedig sydd wedi'i asesu, a byddant yn gallu dechrau ymarfer fel Cyfryngwyr Cofrestredig yng Nghymru cyn hir.

Canllawiau a hyfforddiant i weithwyr proffesiynol rheng flaen (para 4.14-4.15 o'r Memorandwm Esboniadol)

“A wnewch ddarparu rhestr o'r holl bolisiau a chanllawiau cyhoeddus perthnasol yng Nghymru yr ydych wedi eu hasesu fel rhai y mae angen eu diweddarau os bydd y Bil yn cael ei basio, ynghyd â'r dyddiad y cawsant eu diweddarau ddiwethaf?”

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

“A wnewch ddarparu cost amcangyfrifedig diweddarau: holl ganllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â Gofal Cymdeithasol, Addysg (paragraff 61 o Atodiad 4 i'r Memorandwm Esboniadol), Iechyd, Rhianta a'r trydydd sector (paragraff 8.19 o'r Memorandwm Esboniadol)?”

Mae diweddarau canllawiau Llywodraeth Cymru yn un o'r gweithgareddau arferol y mae swyddogion yn eu gwneud yn rheolaidd i sicrhau bod canllawiau o'r fath yn cydymffurfio ag unrhyw newidiadau i'r ddeddfwriaeth neu i weithdrefnau. Felly, byddem yn disgwyl i waith o'r fath gael ei dalu gan gostau rhedeg gweinyddol, ac na fydd unrhyw gostau ychwanegol neu ychydig iawn o gost mewn perthynas â gwaith o'r fath.

Bydd y Grŵp Gweithredu yn ystyried a fydd angen diweddarau'r canllawiau a ddarperir gan gyrrff cyhoeddus eraill. Gan nad ydym yn creu trosedd newydd, rydym yn disgwyl y bydd canllawiau sydd eisoes yn bodoli ar draws cyrrff cyhoeddus yn cael eu diweddarau, yn hytrach na'u cynhyrchu o'r newydd. Mae'r sefydliadau sy'n gyfrifol am y canllawiau hyn, er enghraifft Gwasanaeth Erlyn y Goron neu'r Coleg Plismona Cenedlaethol, yn diweddarau eu canllawiau'n rheolaidd i adlewyrchu newidiadau yn y gyfraith ac mewn arferion. Rydym yn rhagweld y byddant yn defnyddio adnoddau sydd eisoes yn bodoli i wneud hynny. Mewn nifer o achosion mae canllawiau ar weithredu amddiffyniad cosb resymol yn un agwedd yn unig o ganllawiau ehangach sy'n cynnwys amrediad eang o faterion yn ymwneud â materion diogelu neu gyfiawnder troseddol. Mae Safon Gyhuddo Gwasanaeth Erlyn y Goron, er enghraifft, yn darparu canllawiau i erlynywyr a swyddogion yr heddlu mewn perthynas â nifer o wahanol droseddau yn erbyn y person. Mae'r ffordd o weithredu mewn achosion o ymosodiad cyffredin lle gallai amddiffyniad cosb resymol gael ei ddefnyddio yn un rhan o'r canllawiau hynny yn unig.

“Mae paragraff 8.47 o'r Memorandwm Esboniadol yn cyfeirio at ddiweddarau Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru Gyfan 2002 yn rheolaidd. Ers diwygio'r gweithdrefnau hyn yn 2008, a wnewch chi nodi:

- ***pa mor aml y maent wedi'u diweddarau;***
- ***pryd y cawsant eu diweddarau ddiwethaf;***
- ***faint o amser a gymerodd y gwaith diweddarau;***
- ***cyfanswm costau'r gwaith hwn o ran ailddrafftio, dosbarthu a hyfforddi.”***

Cafodd Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan 2008 eu cynhyrchu a'u mabwysiadu gan yr holl Fyrddau Diogelu Plant yng Nghymru. Nid canllawiau Llywodraeth Cymru ydynt. Roedd Grŵp Adolygu Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan (sydd bellach wedi'i chwalu) yn gyfrifol am gadw'r gweithdrefnau mor ddiweddar ag sy'n bosibl, ac roeddent wedi ychwanegu nifer o brotocolau at y gweithdrefnau craidd.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Ar hyn o bryd, mae Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan a'r Polisi a'r Gweithdrefnau ar gyfer Amddiffyn Oedolion Agored i Niwed yn cael eu hadolygu gan Fwrdd Diogelu Caerdydd a'r Fro ar ran yr holl Fyrddau Diogelu yng Nghymru. Caiff hynny ei wneud er mwyn rhoi ystyriaeth i Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, a ddaeth i rym ar 6 Ebrill 2016, a'i chanllawiau statudol ategol. Caiff y gwaith ei oruchwyllo gan Fwrdd Prosiect sy'n cael ei gadeirio gan Gyfarwyddwr Gwasanaethau Bro Morgannwg, ac sy'n cynnwys cynrychiolwyr o'r holl Fyrddau Diogelu a'u partneriaid. Bwriedir i'r Gweithdrefnau Diogelu newydd ar gyfer Cymru, a fydd yn disodli Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan a gweithdrefnau Amddiffyn Oedolion Agored i Niwed, gael eu lansio yn hydref 2019.

Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru wedi trefnu ar y cyd â rhanddeiliaid i gynhyrchu nifer o ganllawiau ar arferion sy'n disodli protocolau cyfredol Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan er mwyn diogelu plant dan amgylchiadau penodol, er enghraifft, mewn perthynas â masnachu mewn plant a phlant coll o gartrefi neu o leoliadau gofal.

Bydd Gweithdrefnau Diogelu Cymru yn cael eu cynnal gan Gofal Cymdeithasol Cymru ar ffurf digidol a fydd yn sicrhau eu bod yn hawdd eu defnyddio, eu hadolygu a'u diweddarau. Mae'r Bwrdd Prosiect yn ystyried trefniadau ffurfiol er mwyn cadw Gweithdrefnau Diogelu Cymru yn gyfredol fel eu bod yn adlewyrchu newidiadau mewn arferion a chanllawiau. Cyfrifoldeb y Byrddau Diogelu fydd hynny.

Mae'r prosiect presennol yn adolygiad sylweddol, yn hytrach nag yn ddiweddariad, ac fe'i dechreuwyd yn 2017. Mae cyllid o £185,000 wedi cael ei roi dros y ddwy flynedd ddiwethaf i gynhyrchu, digidoleiddio a chyfieithu Gweithdrefnau Diogelu Cymru. Bydd angen cyllid ychwanegol i'w rhoi ar waith ac ar gyfer adnoddau hyfforddi. Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu'r cyllid ar gyfer yr adolygiad, a bydd yn ceisio cael cytundeb ynghylch darparu cyllid ar gyfer lansio'r gweithdrefnau a'u rhoi ar waith. Mae hynny'n cynnwys gwaith Gofal Cymdeithasol Cymru ar y cyd â'r Bwrdd Prosiect i gynhyrchu deunyddiau hyfforddi i'w defnyddio gan yr holl Fyrddau Diogelu yng Nghymru.

Mae'r Bwrdd Prosiect wedi cael eu briffio ar y Bil. Fel rhan o'u gwaith, byddant yn ystyried y goblygiadau canlyniadol (os bydd y Bil yn cael ei basio) o ran diweddarau Gweithdrefnau Diogelu Cymru fel rhan o'r trefniadau cynaliadwy a wneir i gadw'r gweithdrefnau'n gyfredol, fel eu bod yn adlewyrchu newidiadau mewn arferion, cyfraith achosion a chanllawiau. Bydd aelodau Bwrdd Prosiect Gweithdrefnau Diogelu Cymru yn cael eu gwahodd i gyfrannu at waith y Grŵp Gweithredu.

“A fyddech cystal â rhoi rhagor o wybodaeth am y costau sy'n gysylltiedig â llwyth gwaith y gwasanaethau cymdeithasol sy'n deillio o baragraff 50 o Atodiad 4 o'r Memorandwm Esboniadol. Mae hwn yn nodi y gall fod cynnydd o ran adrodd am ddigwyddiadau gan 'unigolion yn y gymuned a sefydliadau fel ysgolion' yn unol â'r 'ddyletswydd i roi gwybod' yn y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant.”

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Nid oes unrhyw gynsail yn y DU ar gyfer dileu amddiffyniad cosb resymol, ac felly nid yw'n ofynnol i wasanaethau cyhoeddus gofnodi achosion o gosbi corfforol neu adrodd amdanynt. Yn sgil hynny, nid oes unrhyw ddata cyhoeddedig neu ddata sydd ar gael yn rhwydd i'w defnyddio fel llinell sylfaen, nac ychwaith brofiad gan wlad arall, er mwyn gallu bwrw amcan sy'n ddigon cadarn am y cynnydd posibl o ran atgyfeiriadau gwasanaethau cymdeithasol. O ganlyniad i hynny, mae'n anodd darogan yn gywir y costau sy'n gysylltiedig â chynnydd posibl mewn llwyth gwaith ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol. Erbyn hyn, os yw'r ddeddfwriaeth yn cael ei chyflwyno, rhagwelir na fydd angen ymateb i gyfran sylweddol o achosion o gosbi corfforol o dan y broses diogelu plant.

Rydym yn cydweithio â nifer fach o awdurdodau lleol i geisio pennu llinell sylfaen sy'n ddigon cywir; fodd bynnag, mae nifer o faterion yn gysylltiedig â hynny. Cafodd y rheini eu hamlinellu yn fy llythyr at Lynne Neagle AC, y Cadeirydd, ar 5 Ebrill. Un o'r rhesymau dros geisio pennu llinell sylfaen a rhoi systemau ar waith i gofnodi achosion yn well yw ein galluogi i ystyried ein gofynion o ran adnoddau a deall y goblygiadau o ran costau.

Bydd gwaith yn parhau, drwy'r Grŵp Gweithredu, ar y cyd â gwasanaethau cymdeithasol, i sefydlu system cofnodi a monitro er mwyn datblygu system ddibynadwy ar gyfer casglu data perthnasol am gyfnod cyn i'r ddeddfwriaeth ddod i rym. Bydd hynny'n ein galluogi i bennu llinellau sylfaen. Hefyd, yn dilyn cyflwyno'r ddeddfwriaeth, bydd y system honno'n galluogi inni fonitro effaith y Bil.

“Pa drafodaethau a gynhaliwyd gyda Gwasanaeth Erlyn y Goron ynghylch diwygio'r Safon Gyhuddo am Droseddau yn erbyn y Person i sicrhau nad yw Adran 58 o Ddeddf Plant 2004 yn gymwys yng Nghymru yn unol â pharagraff 3.23 o'r Memorandwm Esboniadol? Faint o amser fydd yr adolygiad hwn yn ei gymryd, faint y disgwylir iddo ei gostio a phwy fydd yn gyfrifol am y gost hon?”

Roedd Huw Irranca-Davies, y cyn-Weinidog Plant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol, wedi cyfarfod â Phrif Erlynydd y Goron ar gyfer Cymru a chydweithwyr o Wasanaeth Erlyn y Goron ar 9 Hydref 2018, a chyfarfues i â nhw ar 7 Mawrth 2019. Mae fy swyddogion hefyd wedi bod mewn cysylltiad rheolaidd â chydweithwyr yng Ngwasanaeth Erlyn y Goron. Cafwyd trafodaethau ar amrediad o faterion, gan gynnwys diwygio'r '*Offences Against the Person Charging Standard*' (y Safon Gyhuddo).

Mae Gwasanaeth Erlyn y Goron yn sefydliad sydd heb ei ddatganoli ac sydd ag adran bolisiâu sy'n diweddarau dogfennau canllaw fel rhan o'r gwaith y maent yn cael ei gyflogi i'w wneud. Rhwng Gorffennaf ac Awst 2017, ymgynghorodd Gwasanaeth Erlyn y Goron ar ddiwygiadau i'r Safon Gyhuddo. Gwnaed hynny fel rhan o'u gwaith diweddarau rheolaidd, i adlewyrchu nifer o ddatblygiadau cyfreithiol a chymdeithasol ac i egluro agweddau ar y Safon Gyhuddo. Roedd y diwygiadau'n cynnwys egluro'r ffordd o weithio sy'n ofynnol os oes angen ystyried amddiffyniad cosb resymol. Bydd y newidiadau yn y ffordd y caiff yr amddiffyniad ei ddefnyddio yn neddfwriaeth Cymru yn cael eu hadlewyrchu drwy ddiwygiadau i Safon Gyhuddo Gwasanaeth Erlyn y Goron yn unol ag arferion cyffredin Gwasanaeth Erlyn y Goron.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Gwasanaeth Erlyn y Goron sy'n talu'r costau a ysgwyddir mewn perthynas ag adolygu a diweddarau eu canllawiau cyfreithiol. Yn dilyn trafodaethau, deëllir y bydd Gwasanaeth Erlyn y Goron yn talu costau a ysgwyddir mewn perthynas ag adolygu'r Safon Gyhuddo i adlewyrchu deddfwriaeth sy'n sicrhau nad yw Adran 58 o Ddeddf Plant 2004 yn berthnasol yng Nghymru, yn unol â'u harfer arferol.

“Pa drafodaethau a gynhaliwyd gyda’r Heddlu ynghylch y canllawiau diwygiedig y cyfeiriwyd atynt ym mharagraff 15 o Atodiad 4 o’r Memorandwm Esboniadol? Faint o amser fydd yr adolygiad hwn yn ei gymryd, faint y disgwylir iddo gostio a phwy fydd yn gyfrifol am y gost hon?”

“Pa drafodaethau sydd wedi’u cynnal â’r Heddlu ynghylch y gwahaniaeth yn y gofynion cofnodi rhwng Cymru a Lloegr ar gyfer y gronfa ddata genedlaethol Gorfodi’r Gyfraith y cyfeiriwyd ati ym mharagraffau 14 a 15 o Atodiad 4 o’r Memorandwm Esboniadol? Sut y cafodd dichonoldeb y gwaith hwn ei asesu, faint y disgwylir iddo ei gostio a phwy fydd yn gyfrifol am y gost hon?”

Cyfarfu Huw Irranca-Davies, y cyn-Weinidog Plant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol, â'r pedwar Prif Gwnstabl (neu eu Dirprwyon) o'r pedwar heddlu yng Nghymru ar 3 Awst 2018, a chyfarfûm â nhw ar 24 Ionawr 2019. Mae fy swyddogion hefyd wedi bod mewn cysylltiad rheolaidd â chynrychiolwyr o'r pedwar heddlu yng Nghymru. Cafwyd trafodaethau ar amrediad o faterion, gan gynnwys canllawiau a'r gofynion o ran cofnodi achosion.

Fel yr eglurwyd ym mharagraff 14 o Atodiad 4 o'r Memorandwm Esboniadol, bydd y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Orfodi'r Gyfraith yn cael ei sefydlu i ddisodli Cronfa Ddata Genedlaethol yr Heddlu a Chyfrifiadur Cenedlaethol yr Heddlu sydd eisoes yn bodoli. Ar hyn o bryd, mae gwybodaeth am euogfarnau'n cael ei chadw ar Gyfrifiadur Cenedlaethol yr Heddlu, ac mae cofnodion am wybodaeth nad yw'n ymwneud ag euogfarnau (e.e. cudd-wybodaeth, datrysiadau anstatudol y tu allan i'r llys fel datrysiadau cymunedol) yn cael eu cadw ar Gronfa Genedlaethol yr Heddlu.

Yn ein trafodaethau â'r heddlu, rydym wedi sôn bod angen ystyried sut y bydd y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Orfodi'r Gyfraith yn gwahaniaethu rhwng y ffaith y gallai rhai ymosodiadau cyffredin ar blant fod yn wybodaeth nad yw'n ymwneud ag euogfarn yn Lloegr ond yn wybodaeth yn ymwneud ag euogfarn yng Nghymru. Felly, mae hynny'n fater i'w ystyried ymhellach.

Ar hyn o bryd, ein barn yw na fyddai'n anodd ymdrin â'r gwahaniaeth o fewn cronfa ddata sy'n cynnwys cofnodion am euogfarnau a gwybodaeth nad yw'n ymwneud ag euogfarnau. Nid yw dileu amddiffyniad cosb resymol yng Nghymru yn creu trosedd newydd; mae trosedd ymosod cyffredin eisoes yn bodoli yn y gyfraith gyffredin ar draws Cymru a Lloegr, ac felly dylai fod yn bosibl adrodd am achosion o ymosod cyffredin ar blant, naill ai fel gwybodaeth am euogfarn (e.e. os bydd rhybuddiad wedi'i dderbyn gan y cyflawnwr) neu fel gwybodaeth nad yw'n ymwneud ag euogfarn.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Bydd cael canllawiau clir am yr wybodaeth sy'n cael ei rhoi yn Gronfa Ddata Genedlaethol ar Orfodi'r Gyfraith yn hanfodol, fel bod eglurder ynghylch a yw achosion o 'gosb resymol' yn cael eu cofnodi fel gwybodaeth am euogfarn neu wybodaeth nad yw'n ymwneud ag euogfarn. Ar ôl i'r wybodaeth gael ei chofnodi, dylai fod yn glir i unedau datgelu pa wybodaeth nad yw'n ymwneud ag euogfarn y dylent ei rhyddhau at ddibenion gwiriad manylach y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

Rydym o'r farn y byddai unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â chanllawiau o'r fath yn isel iawn, ac yn rhan o ganllawiau llawer ehangach a fyddai eu hangen mewn perthynas â rhoi gwybodaeth yn y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Orfodi'r Gyfraith. Fodd bynnag, mae'r materion hyn yn ymwneud â phroses weithredu fanwl y byddwn yn ei thrafod ymhellach â'r heddlu ac eraill yn ôl yr angen.

“A wnewch roi manylion unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â mynd ar gwrs fel rhan o rybuddiad amodol y cyfeirir ato ym mharagraff 21 o Atodiad 4 o'r Memorandwm Esboniadol? A fydd angen datblygu cwrs ar gyfer y math hwn o drosedd? Os bydd, pwy y disgwylir a fydd yn datblygu ac yn ariannu'r cwrs hwn?”

“A fydddech cystal â rhoi manylion ar y cynnydd o ran datrysiadau cymunedol y cyfeirir atynt ym mharagraff 24 o Atodiad A y Memorandwm Esboniadol a'r costau sy'n gysylltiedig â'r rhain?”

Cyfarfu Huw Irranca-Davies, y cyn-Weinidog Plant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol, â Chomisiynwyr Heddlu a Throseddu ar 29 Hydref 2018, a chyfarfûm â nhw ar 24 Ionawr 2019. Mae fy swyddogion hefyd wedi bod mewn cysylltiad rheolaidd â Gwasanaeth Erllyn y Goron a chynrychiolwyr o'r pedwar heddlu yng Nghymru. Cafwyd trafodaethau ar amrediad o faterion, gan gynnwys datrysiadau y tu allan i'r llys.

Caiff rhybuddiadau amodol eu rhoi gan yr heddlu yn unol â chanllawiau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder. Mae penderfyniadau'n ymwneud â'r defnydd o ddatrysiadau y tu allan i'r llys, a'r amodau mwyaf priodol i roi ar rybuddiad, yn faterion nad oes gennym gyfrifoldeb datganoledig drostynt. Byddwn yn parhau i gydweithio â'r Swyddfa Gartref, y Weinyddiaeth Gyfiawnder, Gwasanaeth Erllyn y Goron, yr Heddlu, a Chomisiynwyr Heddlu a Throseddu i ystyried ymyriadau addas.

Mae'r ffordd y caiff cyrsiau eu hariannu yn amrywio rhwng yr heddluoedd. Fel arfer maent yn cael eu talu drwy gyllid gan y Comisiynydd Heddlu a Throseddu; gan y troseddwr ei hun; neu maent eisoes ar gael ac yn cael eu hariannu yn y gymuned. Mae'n bosibl y gellid defnyddio darpariaeth sydd eisoes yn bodoli. Bydd y Grŵp Gweithredu, a fydd yn cynnwys cynrychiolwyr o sefydliadau allweddol, yn ystyried defnyddio datrysiadau y tu allan i'r llys, gan gynnwys datrysiadau cymunedol a rhybuddiadau amodol. Bydd gwaith cynllunio'r broses weithredu hefyd yn ystyried y modelau mwyaf priodol ar gyfer cyflawni'r gwaith a hefyd canllawiau, trefniadau cyllid ac adnoddau.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Ymgyrch codi ymwybyddiaeth a chostau (paragraffau 3.63-3.66 o'r Memorandwm Esboniadol).

“A wnewch roi eglurhad o ran y gynulleidfa darged ar gyfer yr ymgyrch codi ymwybyddiaeth?”

Bydd yr ymgyrch cyfathrebu'n targedu holl boblogaeth Cymru, gan fod y rhan fwyaf o bobl yn dod i gysylltiad â phlant.

Bydd y gynulleidfa'n cael ei rhannu hefyd, a chaiff negeseuon eu teilwra ar gyfer nifer o wahanol grwpiau. Byddwn yn cynnal gwaith cwmpasu dros y misoedd nesaf i ystyried pa negeseuon sy'n taro deuddeg a'r ffyrdd fwyaf effeithiol o gyfathrebu â gwahanol grwpiau.

Bydd y cynllun cyfathrebu'n cynnwys trafodaethau helaeth â rhanddeiliaid sy'n allweddol i'r broses o weithredu'r ddeddfwriaeth, er enghraifft yr heddlu, Gwasanaeth Erlyn y Goron, y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd, a gweithwyr proffesiynol a sefydliadau rheng flaen sy'n gweithio gyda phlant a'u teuluoedd, gan gynnwys gwasanaethau cymdeithasol, a gweithwyr proffesiynol yn y meysydd iechyd ac addysg.

“A fydddech cystal â rhoi manylion y dulliau a'r costau ar gyfer codi ymwybyddiaeth ymysg y rheini sy'n ymweld â Chymru, sut y caiff hyn ei gyflawni a'r costau sy'n gysylltiedig â hyn am dair blynedd (paragraff 9.2 o'r Memorandwm Esboniadol)?”

Caiff gwaith ei gynnal wrth i'r Bil fynd ar ei hynt drwy'r Cynulliad er mwyn pennu'r dulliau mwyaf effeithiol o godi ymwybyddiaeth ymhlith ymwelwyr â Chymru. Rydym yn cydnabod y dylai dinasyddion Cymru ac ymwelwyr â'n gwlad ddod o hyd i'r gyfraith, a'i deall hi, yn weddol rhwydd ymlaen llaw, fel y gallant elwa ar y manteision a pharchu'r goblygiadau y bydd y gyfraith newydd yn eu gosod arnynt.

“A fydddech cystal â rhoi manylion yr asesiad a wnaed ynghylch a ddylid cynnwys yr ymgyrch codi ymwybyddiaeth hon ar wyneb y Bil?”

Rydym wedi rhoi ystyriaeth ofalus a manwl i'r angen i godi ymwybyddiaeth o'r newid yn y gyfraith cyn cyflwyno'r ddeddfwriaeth ac ar ôl iddi gael ei chyflwyno, os bydd y Bil yn cael Cydsyniad Brenhinol.

Fe wnaethom gomisiynu adroddiad gan y Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru (a elwir bellach yn Ganolfan Polisi Cyhoeddus Cymru) ar ddeddfu i wahardd cosbi plant yn gorfforol (<https://www.wcpp.org.uk/publication/legislating-to-prohibit-parental-physical-punishment-of-children/>), a oedd yn ystyried profiad gwledydd eraill sydd wedi deddfu yn y maes hwn.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Fel sydd wedi'i nodi ym mharagraffau 8.24 i 8.25 o'r Memorandwm Esboniadol, roedd yr adroddiad yn dangos y gallai newid yn y gyfraith, sydd hefyd yn cynnwys ymgyrch codi ymwybyddiaeth a chymorth i rieni, arwain at lai o achosion o gosbi corfforol a newid mewn agweddau. Canfu hefyd os nad yw ymgyrch cyhoeddusrwydd yn cael ei chynnal ar y cyd â newid yn y gyfraith, neu os nad yw ymgyrch yn parhau am gyfnod digonol, fod ymwybyddiaeth o'r gyfraith newydd yn llai eang.

Felly, rydym wedi ymrwmo i gynnal ymgyrch codi ymwybyddiaeth am gyfnod digonol, ac wedi cadarnhau'r ymrwymiad hwnnw ym Mhennod 8 o'r Memorandwm Esboniadol.

Nid oes angen rhoi dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gynnal ymgyrch codi ymwybyddiaeth o ystyried yr ymrwymiad cadarn hwn a'r ffaith fod pwerau digonol eisoes gan Weinidogion Cymru i allu codi ymwybyddiaeth o'r ddeddfwriaeth.

Grŵp Gweithredu (paragraff 8.9 o'r Memorandwm Esboniadol)

“A fydddech cystal â rhoi manylion am rôl, aelodaeth a chylch gorchwyl y Grŵp Gweithredu a pha mor aml y mae wedi cwrdd hyd yma, ac amlinelliad o'r rhesymau pam na chafodd y wybodaeth hon ei chynnwys yn y Memorandwm Esboniadol?”

Cylch gwaith y Grŵp Gweithredu fydd ystyried a gwneud argymhellion am sut i weithredu unrhyw newidiadau angenrheidiol yn y modd mwyaf ymarferol ac effeithiol. Rwyf wedi gwahodd amrywiaeth eang o randdeiliaid i gael eu cynrychioli, gan gynnwys yr heddlu, Comisiynwyr Heddlu a Throseddau, gwasanaethau cymdeithasol, y sector cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys y sectorau iechyd ac addysg. Trefnwyd bod y cyfarfod cyntaf yn cael ei gynnal ar 14 Mai 2019.

Yn sgil trafodaethau blaenorol â rhanddeiliaid, rydym yn rhagweld y gallai'r ffrydiau gwaith gynnwys y canlynol: - cyngor, canllawiau, cymorth a gwybodaeth i rieni; casglu data, monitro a gwerthuso; prosesau gweithredol, gweithdrefnau, cyfarwyddyd a rhyngweithio rhwng asiantaethau; a datrysiadau y tu allan i'r llys, gan gynnwys cynlluniau eraill. Bydd yr ystod lawn o waith i'w gynnwys yn cael ei ystyried gan y Grŵp Gweithredu.

Arall

“O ran paragraff 3.42 o'r Memorandwm Esboniadol, a ydych yn sicr bod pob cyfeiriad academiaidd arall wedi'i gynrychioli'n gywir?”

Nod cyffredinol y Bil yw helpu i ddiogelu hawliau plant.

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Y bwriad oedd ein bod yn darparu crynodeb cytbwys o'r dystiolaeth yn y ddogfen ymgynghori a'r Memorandwm Esboniadol, yn hytrach na darparu adolygiad academiaidd cynhwysfawr. Mae casgliadau ein dogfen ymgynghori yn eithaf cyson â'r canfyddiadau sydd wedi'u nodi yn adroddiad Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru 'Parental Physical Punishment: Child Outcomes and Attitudes'. Roedd adroddiad Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru yn adolygiad annibynnol o'r llenyddiaeth sydd ar gael yr oedd eu canfyddiadau wedi'u hadolygu gan gyfoedion yn y maes. Mae swyddogion wedi ceisio darllen a gwirio pob cyfeiriad academiaidd y cyfeirir atynt yn y Memorandwm Esboniadol a'r ddogfen ymgynghori. Hyd y gwyddom, mae'r cyfeiriadau academiaidd wedi'u cynrychioli'n gywir.

“A wnewch roi rhagor o eglurder ynghylch data a gyhoeddwyd, y cyfeirir ato ym mharagraff 8.20 o'r Memorandwm Esboniadol yn Seland Newydd o ran achosion a gofnodwyd gan y gwasanaeth heddlu cyn y daeth y newid i'r gyfraith i rym, ac ar ôl hynny?”

Daeth deddfwriaeth Seland Newydd, sef Deddf Diwygio Troseddau (Adran 59 a Amnewidiwyd) 2007 [*Crimes (Substituted Section 59) Amendment Act 2007*] i rym ar 22 Mehefin 2007. Diben y ddeddfwriaeth oedd atal rhieni rhag defnyddio grym i gosbi plant.

Mae'r heddlu yn Seland Newydd wedi cyhoeddi nifer o adolygiadau ar effaith y ddeddfwriaeth yn Seland Newydd. Mae'r adolygiadau ar gael yn:

<https://www.police.govt.nz/about-us/publication/crimes-substituted-section-59-amendment-act-2007>

Mae'r adolygiadau wedi'u seilio ar ddata a gasglwyd gan heddlu Seland Newydd, gyda'r bwriad o ddarparu gwybodaeth am nifer y galwadau i'r heddlu am ymosodiadau ar blant a oedd yn cynnwys 'smacio' a 'mân achosion o ddisgyblu corfforol', yn hytrach nag ymosodiadau eraill ar blant.

Yn ystod cyfnod o dri mis cyn cyflwyno'r ddeddfwriaeth, a phum mlynedd ar ôl ei chyflwyno, roedd heddlu Seland Newydd wedi ymchwilio i droseddau a gofnodwyd o dan y saith cod canlynol:

- Ymosod ar Blentyn (â Llaw)
- Ymosod ar Blentyn (Arf Arall)
- Ymosod Cyffredin (Domestig) (â Llaw)
- Ymosod Cyffredin (â Llaw)
- Ymosodiad Arall ar Blentyn (o dan 14 oed)
- Ymosod Cyffredin (Domestig) (Arf Arall)
- Ymosod Cyffredin Arall #1649

Cafodd y troseddau o dan y saith cod hyn eu hymchwilio at ddibenion yr adolygiadau, oherwydd ystyriwyd mai'r troseddau hyn oedd y mathau hynny a fyddai'n fwy tebygol o gynnwys achosion o 'smacio'. Mae adroddiadau'r adolygiadau'n dangos nad cyfanswm yr achosion o ymosod ar blant yr oedd heddlu Seland Newydd wedi ymdrin â nhw yn ystod unrhyw rai o gyfnodau'r adolygiadau oedd yr achosion o ymosodiadau ar blant a nodwyd o dan y codau hyn - gan nad

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

oedd achosion o ymosod nad ystyriwyd eu bod yn debygol o gynnwys achosion o 'smacio' wedi'u harchwilio.

Ar sail yr ymchwiliad hwnnw, cafodd yr achosion a gofnodwyd o dan bob un o'r troseddau hynny eu rhoi o dan un o'r categorïau canlynol: 'smacio', 'mân achosion o ddisgyblu corfforol' ac 'ymosodiad arall ar blentyn'.

Roedd y sail resymegol a ddefnyddiwyd i ddyrannu pob achos i un o'r categorïau hyn yn cynnwys ystyriaeth o'r canlynol:

- y weithred gorfforol wirioneddol a ddefnyddiwyd yn yr ymosodiad ar y plentyn;
- y cyd-destun a'r amgylchiadau.

Rydym wedi crynhoi'r data a gasglwyd ar gyfer pob un o'r 12 cyfnod adolygu yn y tabl isod. Y cyfnod adolygu cyntaf, sef 17/03/2007 – 22/06/2007, yw'r cyfnod o dri mis cyn i Ddeddf Seland Newydd gael ei chyflwyno:

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

New Zealand review of cases since enactment of Section 59

	Law passed											Numbers of cases		
	Baseline Period	Review Period 1	Review Period 2	Review Period 3	Review Period 4	Review Period 5	Review Period 6	Review Period 7	Review Period 8	Review Period 9	Review Period 10	Review Period 11		
	17/03/2007	23/06/2007	29/09/2007	05/04/2008	04/10/2008	05/04/2009	24/06/2009	23/12/2009	23/06/2010	22/12/2010	22/06/2011	22/12/2011		
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	22/06/2007	28/09/2007	04/04/2008	03/10/2008	04/04/2009	23/06/2009	22/12/2009	22/06/2010	21/12/2010	21/06/2011	21/12/2011	21/06/2012		
Smacking	3	3	13	9	8	3	11	25	18	18	23	12		
Minor Acts of Physical Discipline	10	12	69	49	39	10	39	38	45	58	45	31		
Other Child Assaults/No offence disclosed	82	96	206	200	232	114	318	353	381	380	432	312		
Total	95	111	288	258	279	127	368	416	444	456	500	355		

Note: Review periods vary in length and so are not directly comparable

Source: New Zealand Police

Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

Fel y nodwyd ym mharagraff 8.20 o'r Memorandwm Esboniadol, mae yna wahaniaethau rhwng y sefyllfaoedd yn Seland Newydd a Chymru y mae'n rhaid inni eu cofio wrth gymharu'r ddwy wlad. Yn amodol ar y cafeatau sydd wedi'u rhestru ym mharagraff 8.34 ac atodiad 6 o'r Memorandwm Esboniadol, rydym wedi defnyddio data Seland Newydd fel procsi i amcangyfrif y cynnydd posibl yn nifer yr achosion o adrodd i'r heddlu ac erlyniadau yn y llysoedd.

Yn achos yr heddlu, nodwyd data sylfaenol sy'n benodol i Gymru drwy archwiliad ôl-weithredol a gynhaliwyd gan y pedwar heddlu yng Nghymru (gweler y tabl ar dudalen 50 o'r Memorandwm Esboniadol). Cafodd maint posibl y cynnydd ei gyfrifo drwy gyfeirio at ddata Seland Newydd, ar sail y ffaith y byddai'r achosion a oedd wedi'u categorio yn Seland Newydd fel rhai a oedd yn cynnwys 'smacio' neu 'fân achosion o ddisgyblu corfforol' yn cyfateb yn fras i droseddau ar lefel 'cosb resymol' yng Nghymru. Mae'r tabl ar dudalen 51 o'r Memorandwm Esboniadol yn egluro bod achosion o'r fath, ar gyfartaledd, wedi digwydd ddwywaith mor aml yn ystod y pum mlynedd yn dilyn cyflwyno'r ddeddfwriaeth yn Seland Newydd. Defnyddiwyd cynnydd cyfartalog gan nad oedd y cyfnodau adrodd yn Seland Newydd yn gyson, ac felly byddai ceisio rhagweld y cynnydd fesul blwyddyn yn gymhleth.

Yn achos y llysoedd, defnyddiwyd data Seland Newydd fel procsi i gael amcangyfrif o'r niferoedd posibl o achosion a erlynir yng Nghymru yn ystod y pum mlynedd yn dilyn cyflwyno'r ddeddfwriaeth – ac eto, rhaid cadw mewn cof y cafeatau sy'n ymwneud â'r gwahaniaethau rhwng y sefyllfaoedd yng Nghymru ac yn Seland Newydd. Fel yr eglurwyd ym mharagraffau 8.40 ac 8.41 o'r Memorandwm Esboniadol, mae'r niferoedd a amcangyfrifwyd wedi'u cyfrifo ar sail y ffaith bod nifer y plant 0-14 oed yng Nghymru yn cyfateb i oddeutu 60% o nifer y plant 0-14 oed yn Seland Newydd (mae'r ddeddfwriaeth yn Seland Newydd yn ymwneud â phlant 0-14 oed).

Yn ystod y cyfnod adolygu o bum blynedd, cafwyd 8 erlyniad am 'smacio' a 55 erlyniad am 'fân achosion o ddisgyblu corfforol', ac felly cyfanswm o 63 erlyniad. Felly, rydym wedi amcangyfrif 37 neu 38 o erlyniadau dros gyfnod o bum mlynedd yng Nghymru. Caiff hynny ei egluro ar dudalennau 8-9 o'r Aseiad o'r Effaith ar Gyfiawnder, lle nodir hefyd y byddai nifer yr achosion o erlyniadau yn debygol o ddechrau gostwng ar ôl pum mlynedd o ganlyniad i'r ymgyrch codi ymwybyddiaeth y bwriedir ei gynnal gan Lywodraeth Cymru.